

PRETHODNA PROCJENA

ZA

ZAKON O PATENTU

Red.br.	Ukratko, jasno i sažeto odgovorite na pitanja:
1.	<p>Opišite ukratko problem koji se namjerava riješiti normativnim rješenjem (izradene teze propisa):</p> <p>Zavod u Planu normativnih aktivnosti za 2015. godinu ima, između ostalog, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o patentu (u daljnjem tekstu ZIDZP), za koji zakon je, sukladno Obrascu prethodne procjene, potrebno provesti potpuni postupak procjene učinaka propisa prema Zakonu o procjeni učinaka propisa. Za navedeni ZIDZP Zavod je tijekom 2015. godine pokrenuo postupak procjene učinaka propisa, formirao dvije radne skupine (svaka za po jedno pitanje koje se namjerava riješiti tom normativnom aktivnošću), Radnu skupinu za reformu instituta Žalbenih vijeća i Radnu skupinu za reformu instituta konsenzualnog patenta, izradio Nacrt prijedloga iskaza o kojem je uspješno provedeno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću te za isti prikupio mišljenja nadležnih tijela.</p> <p>Nakon provedbe navedenog dijela postupka, a radi vremenskog raskola daljnjeg tijeka ovih dviju reformi, zaključeno je da je predmetni postupak procjene učinaka propisa potrebno razdvojiti u fazi izrade Prijedloga Iskaza na dva postupka, postupak donošenja ZIDZP, kojim bi se nastavila reforma Žalbenih vijeća (budući da je postigla fazu donošenja odluke o načinu reforme tog instituta) te postupak donošenja Zakona o patentu kojim bi se nastavila reforma konsenzualnog patenta. Sukladno navedenom, budući da je provedeno savjetovanje o Nacrtu prijedloga iskaza za ZIDZP isti nije uvršten u Plan normativnih aktivnosti Zavoda za 2016. godinu, međutim iz razloga što do sad nije bio u Planu normativnih aktivnosti Zavoda, Zakon o patentu uvršten je u Prijedlog plana normativnih aktivnosti Zavoda za 2016. godinu i to za potpunu provedbu postupka procjene učinaka propisa (prema rezultatima Obrasca prethodne procjene za ZIDZP, čiji prvi dio postupka je bio i postupak donošenja Zakona o patentu) iako je za isti, prije njegovog razdvajanja u zasebni postupak, također provedeno savjetovanje o Nacrtu prijedloga iskaza. Detaljno obrazloženje s razlozima ovakvog postupanja navedeno je i u Prijedlogu iskaza za ZIDZP (pod točkom 5. Savjetovanje), koje će obrazloženje, kako je u iskazu također navedeno, biti i sastavni dio Prijedloga iskaza za Zakon o patentu .</p> <p>Sukladno svemu navedenom, nastavak predmetnog Obrasca kao i Teze o sadržaju propisa identične su dijelu Obrasca prethodne procjene i Tezama za sadržaj Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o patentu KLASA: 01102/14-010/002, URBROJ: 559-01/3-14-001 od 23. listopada 2014. koji se odnosi na reformu konsenzualnog patenta. Obrazac prethodne procjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o patentu i Teze za njegov sadržaj (KLASA: 01102/14-010/002, URBROJ: 559-01/3-14-001 od 23. listopada 2014.) sastavni su dio ovog Obrasca.</p>

	<p>Odredbe Zakona o patentu mijenjat će se ovim Zakonom u odnosu na konsenzualne patente slijedom uočenih problema prilikom provedbe patentnih prava koje konsenzualni patent proizvodi. Isto je predviđeno i nacrtom Inovacijske strategije RH od 2014 do 2020. godine.</p> <p>Odredbe Zakona o patentu mijenjaju se također radi cjelovite revizije koncepta Žalbenih vijeća u području industrijskog vlasništva koja provode drugostupanjski postupak po žalbama u postupcima priznanja prava industrijskog vlasništva u nadležnosti Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo (DZIV), s obzirom na uočene probleme (nedovoljan broj nezavisnih stručnjaka, problem sukoba interesa, pitanje naknada i financiranje rada članova Žalbenih vijeća, ovlaštenje za odlučivanje), koji su doveli u pitanje daljnje funkcioniranje Žalbenih vijeća na način na koji su sada ustrojena. Po reviziji će se odlučiti na koji će se način izmijeniti odredbe važećeg Zakona u pogledu ustrojstva, načina rada i djelokruga Žalbenih vijeća, odnosno, treba li te odredbe brisati, a Žalbena vijeća ukinuti.</p>		
2.	<p>Opišite ukratko cilj koji se želi postići normativnim rješenjem (izrađene teze propisa):</p> <p>- Postizanje pravne sigurnosti u provedbi patentnih prava, kao i provođenje mjera iz (nacrta) Inovacijske strategije RH 2014 – 2020.</p>		
3.	<p>Navedite adresate na koje se problem trenutno odnosi i adresate na koje bi se mogao odnositi u budućnosti.</p> <p><i>(primjerice: gospodarski subjekti, organizacije civilnog društva, potrošači, dobrotorne organizacije, umirovljenici, mladi, socijalno osjetljive skupine i sl.)</i></p> <p>Korisnici sustava zaštite prava industrijskog vlasništva.</p>		
4.	<p>Objasnite ukratko normativno rješenje (izrađene teze propisa) i utvrdite jedno nenormativno rješenje kojim bi se također mogao postići cilj.</p> <p><i>(primjeri nenormativnog rješenja: edukacija i informiranje, sporazumi udruženja, industrija, kodeksi udruga i drugih interesnih udruženja, dobrovoljni dogovor predstavnika tržišta, standardi, trgovačke uzance i sl.)</i></p> <p>Normativno rješenje (izrađene teze propisa): donošenje Zakona o patentu i/ili izmjene drugih propisa kojima će se urediti provjera odluka u prvostupanjskim postupcima DZIV-a.</p> <p>Nenormativno rješenje: cilj se ne može postići nenormativnim rješenjem.</p>		
5.	<p>Odredite vremenski okvir za rješavanje problema i postizanje navedenog cilja te ukratko objasnite moguće prepreke, rizike u rješavanju problema.</p> <p><i>(primjerice: potrebna financijska sredstva, raspoloživi resursi, koordinacija tijela u provedbi, različiti pristup rješavanju problema od strane adresata propisa, dionika, manjak podrške dionika, neusklađenost zakonodavstva, dodatni administrativni postupci, informatička podrška i sl.)</i></p> <p>Zakon će, u pogledu konsenzualnog patenta, odmah po njegovom donošenju i stupanju na snagu doprinijeti uspostavi transparentnijeg patentnog sustava i učinkovitije zaštite prava intelektualnog vlasništva. Zbog promjene pravnog koncepta u prijelaznom razdoblju bit će potrebno održavati administrativne postupke prema starom i prema novom konceptu.</p>		
	Na sljedeća pitanja potrebno je odgovoriti sa »DA« odnosno »NE«, uz obvezni sažeti pisani osvrt.	DA	NE
6.	Da li normativno rješenje (izrađene teze propisa) zahtijeva izmjenu važećeg	DA	

	<p>zakonodavstva?</p> <p><i>Ako »DA«, navedite važeće zakonodavstvo, izravno povezano s ciljem koje će se morati mijenjati, uključujući podzakonske akte.</i></p> <p><i>Ukoliko postoji obveza usklađivanja hrvatskog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU u tom području ili ukoliko postoji obveza provedbe međunarodnog ugovora za RH navedite propise koji se moraju usvojiti.</i></p>		
	<p>Normativno rješenje zahtjeva izmjenu važećeg zakonodavstva, prije svega podzakonskog akta u području patenata, Pravilnika o patentu te propisa kojima se uređuju upravne pristojbe i naknada troškova u postupku priznanja patenta.</p>		
7.	<p>Hoće li navedeno normativno rješenje imati značajan financijski učinak u barem jednom sektoru/području i u kojem? Da li utječe na tržišno natjecanje? Ukratko navedite kakvi se učinci očekuju.</p> <p><i>(primjerice: veći financijski teret za gospodarske subjekte zbog troška prilagodbe zakonodavstvu i standardima; viši operativni troškovi; teži način kreditiranja i sl.)</i></p>		
	<p>S obzirom na sadržaj, predložene zakonodavne izmjene imaju značajan financijski učinak u ogovarajućim sektorima.</p>	DA	
8.	<p>Hoće li navedeno normativno rješenje imati učinak na državni proračun odnosno proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave? Ukratko navedite kakvi se učinci očekuju.</p> <p><i>(primjerice: potreba za dodatnim sredstvima u proračunu za provedbu; sredstva za edukaciju službenika za nove ovlasti; sredstva za nabavu opreme; osiguranje transfera; osiguranje poticaja; sredstava za nove administrativne postupke i sl.)</i></p>		
	<p>Ne očekuje se da će imati znatan utjecaj na ukupni državni proračun.</p>	NE	
9.	<p>Hoće li navedeno normativno rješenje imati značajan učinak na socijalno osjetljive skupine, socijalni status građana, interesne skupine u društvu odnosno društvo u cjelini? Ukratko navedite kakvi se učinci očekuju.</p> <p><i>(primjerice: status socijalnih prava građana; promjene naknada; status građana u odnosu na kupovnu moć; socijalna uključenost građana; zaštita posebnih skupina ljudi, ravnopravnost spolova i sl.)</i></p>		
	<p>Navedeno normativno rješenje neće imati značajan učinak na socijalno osjetljive skupine, socijalni status građana, interesne skupine u društvu odnosno društvo u cjelini.</p>	NE	
10.	<p>Hoće li navedeno normativno rješenje imati značajan učinak na okoliš, održivi razvitak i s tim u svezi na zdravlje ljudi? Ukratko navedite kakvi se učinci očekuju. <i>(primjerice: utjecaj na ispuštanje stakleničkih plinova, utjecaj na šume, na gospodarenje otpadom, na biljni i životinjski svijet, na zaštitu voda, na zaštitu tla, na zaštitu kulturne baštine i sl.)</i></p>		
	<p>Navedeno normativno rješenje s obzirom na prirodu stvari neće imati učinka na okoliš, prirodu, održivi razvitak i s tim u svezi na zdravlje ljudi</p>	NE	
11.	<p>Hoće li navedeno normativno rješenje zahtijevati provedbu administrativnih i upravnih postupaka vezano za adresate i s kojim ciljem? Hoće li navedena rješenja dodatno povećati administrativne prepreke za poslovanje? Ukratko navedite kakvi se učinci očekuju.</p>		

	(<i>primjerice: dodjela ovlaštenja; utvrđivanje prava i/ili obveza posebnim upravnim aktom; provedba upravnog/inspekcijskog nadzora; pribavljanje posebnih dozvola, rješenja, suglasnosti; povećanje ili uvođenje nove administrativne tarife; izmjene administrativnog postupka i sl.</i>)		
	U odnosu na cilj doći će do promjene postojećih upravnih postupaka, s obzirom na planiranu promjenu instituta konsenzualnog patenta. Očekuje se veća pravna sigurnost, kako nositelja te vrste patenta koji se za sada naziva konsenzualnim patentom, tako i nositelja potpuno ispitanih patenata, što će unaprijediti uvjete za poslovanje.	DA	
12.	Hoće li za postizanje cilja biti nužan povezani rad više tijela državne uprave odnosno tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave? Ukratko navedite tijela od kojih se očekuje povezani rad.		
	Za postizanje cilja bit će nužan povezani rad Zavoda s institucijama za provedbu prava intelektualnog vlasništva.	DA	
	Imate li saznanja da li je isti problem postojao i na koji način je riješen u zakonodavstvu zemalja Europske unije odnosno trećih zemalja? – navedite primjere. (<i>primjerice: poticanje malog gospodarstva; različito rješavanje ambalažnog otpada; fleksibilnost radnog zakonodavstva; rad na nepuno radno vrijeme; pojednostavljenje administrativnog postupka; smanjenje oboljelih od malignih bolesti; maloljetnička delikvencija i dr.</i>)		
13.	Vežano uz postavljeni cilj, značajan broj zemalja ¹ ima institut patenta kraćeg mogućeg trajanja od potpuno ispitanog patenta, različitih naziva (npr. korisnički model, mali patent, patent kraćeg trajanja) i koncepata odnosno postupaka za priznanje. Međutim, zajedničko im je da se za njihovo priznanje ne provodi potpuno ispitivanje izuma čija se zaštita zahtijeva prema svim općeprihvaćenim kriterijima za priznanje uobičajenog patenta (npr. dovoljna je samo novost i industrijska primjenjivost izuma, bez ili s nižim potrebnim stupnjem inventivnosti). Brojne zemlje isključuju od mogućnosti zaštite takvim patentom pojedine kategorije tehničkih dostignuća, kao što su npr. postupci, biljne i životinjske vrste i slično ili ih ograničavaju samo na pojedina tehnička područja. Na razini EU neuspješno se pristupilo rješavanju tog pitanja još 1997. godine, kada je EK donijela prijedlog Direktive ² o pravnoj zaštiti izuma korisnim modelom. Zaključeno je da koncept nepotpuno ispitanog patenta odgovara potrebama zaštite na nacionalnoj razini ali nije opravdan na razini Europske unije, pa se reguliranje ove materije i dalje prepušta državama članicama.	NE	

¹ Austrija, Bugarska, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Poljska, Mađarska, Irska, Italija, Slovačka, Slovenija, Srbija, Argentina, Australija, Brazil, Kina, i td.

² Proposal for a Directive approximating the legal arrangements for the protection of inventions by utility model (COM(97)691 final).

TEZE O SADRŽAJU PROPISA

NAZIV PROPISA: Zakon o patentu

MATERIJA KOJA SE PROPISOM NAMJERAVA OBUHVATITI:

1. Revizija postojećeg koncepta konsenzualnog (neispitanog) patenta;

OBRAZLOŽENJE PROBLEMA

1. Konsenzualni patent u nacionalni patentni sustav uveden je od 1. siječnja 2000. godine donošenjem Zakona o patentima (NN, broj 78/99 i 32/2002). Za razliku od uobičajenog patenta kod kojeg se kao uvjet za priznanje ispituje novost, inventivnost i industrijska primjenjivost, konsenzualni patent priznaje se bez provođenja postupka potpunog ispitivanja, za industrijski primjenjive izume čiji predmet zaštite nije izuzet od zaštite prema Zakonu o patentu. Novost i inventivnost izuma ne ispituju se, nego se umjesto toga zahtjev za priznanje konsenzualnog patenta objavljuje uz mogućnost podnošenja prigovora priznanju od zainteresirane strane. Ukoliko nema prigovora konsenzualni patent se priznaje. Za cijelo vrijeme konsenzualnoga patenta, koje može biti do 10 godina od datuma podnošenja prijave patenta, svaka fizička ili pravna osoba, uključujući nositelja patenta, može podnijeti zahtjev za provedbu postupka potpunoga ispitivanja. Sličan koncept tzv. neispitanog ili nepotpuno ispitanog patenta postoji i u drugim zemljama (npr. korisni model, mali patent, korisnički certifikat, patent skraćenog trajanja). S obzirom na određene probleme uočene prilikom provedbe patentnih prava koje takav patent proizvodi, te radi veće pravne sigurnosti u prometu patentima, predlaže se revizija postojećeg koncepta konsenzualnog patenta. Isto je predviđeno i nacrtom Inovacijske strategije RH od 2014 do 2020. godine.

Sukladno odredbama Zakona o patentu, na konsenzualni patent se primjenjuju odredbe tog Zakona, uz određene izuzetke, koji su sljedeći:

- u postupku po prijedlogu za poništaj patenta, uz izjašnjenje o razlozima za poništaj, nositelj patenta mora dostaviti i zahtjev za potpuno ispitivanje;
- ne može zahtijevati izdavanje Svjedodžbe o dodatnoj zaštiti ako je temeljni patent konsenzualni patent;
- naknadu štete zbog povrede prava iz konsenzualnog patenta može zatražiti samo uz zahtjev za potpuno ispitivanje Zavodu.

Konsenzualni patent omogućuje dobivanje zaštite uz manje troškove priznanja i u kraćem roku, što je od interesa osobito domaćim individualnim inovatorima. Međutim, moguće su zlouporabe Zakonom predviđene jednake pravne vrijednosti tog neispitanog patenta i onog potpuno ispitanog patenta. Iako sukladno članku 95. f Zakona o patentu nositelj konsenzualnog patenta može tražiti naknadu štete zbog povrede svoga prava samo ako uz tužbu podnese dokaz da je Zavodu podnio zahtjev za priznanje patenta provedbom postupka potpunog ispitivanja patenta, uzevši u obzir trajanje spomenutog postupka te sudskog postupka u vezi sa zahtjevom za naknadu štete, nositelj konsenzualnog patenta neopravdano će na dulje vrijeme moći privremeno spriječiti korištenje predmeta njegovog konsenzualnog patenta čak i u slučaju da isti kasnije bude poništen. Stoga je predmetni institut potrebno izmijeniti na način da se postigne ravnoteže pravnih interesa svih dionika patentnog sustava.

CILJ DONOŠENJA PROPISA

- Postizanje pravne sigurnosti u provedbi patentnih prava, kao i provođenje mjera iz (nacrt) Inovacijske strategije RH 2014 – 2020.